

Indicatoren vervolgd

Volgens 2 Engelse onderzoekers is het mogelijk om de kwaliteit van Primary Care Organizations (PCO) te meten met een score die is samengesteld uit slechts 7 indicatoren. De NHS heeft 20 indicatoren voor het meten van kwaliteit vastgesteld. In een Delphi-procedure stelden 25 ervaren huisartsen vast welke de belangrijkste waren. Ze kwamen tot overeenstemming over een zevental: de percentages patiënten met een *pap smear*, generiek voorschrijven, griepvaccinaties, vaccinaties bij kinderen (in de UK een huisartsentaak), voorschrijven van antibiotica en verder de mogelijkheid de huisarts binnen 48 uur te zien en het aantal spoedopnames voor patiënten met chronische

ziekten zoals astma en diabetes. Vervolgens berekenden ze de mediaan van elk van deze indicatoren voor alle 302 PCO's in Engeland, en een samengestelde kwaliteitsscore (een score van de PCO beter dan de nationale mediaan leverde 1 punt op). De maximale score was 7, de minimale 0. Theoretisch zou de meerderheid van de PCO's een score tussen de 3 en 4 moeten hebben, en 19 een heel lage score (0 of 1) of een heel hoge (6-7). In werkelijkheid hadden minder PCO's dan verwacht de gemiddelde score, terwijl er 35 een heel lage en 36 een hoge score hadden. Bij de helft van de extremen speelt volgens de onderzoekers dus mogelijk het toeval mee. Het probleem is dat

niet duidelijk is welke PCO het echt heel slecht of heel goed doet.

Mij lijkt dat een flink bezwaar tegen het gebruik van samengestelde scores (zelfs die op een hoog aggregatieniveau), maar de onderzoekers poetsen dat probleem een beetje weg. Politiek, verzekeraars en inspectie omarmen het gebruik van zogenaamd simpele prestatie-indicatoren. Dit artikel maakt opnieuw duidelijk dat het allemaal toch iets minder simpel is. (JZ)

Houghton G, et al. Are NHS primary care performance indicator scores acceptable as markers of general practitioner quality. *Br J Gen Pract* 2004;54:341-4.

Jicht door de eeuwen heen

Ten tijde van het Romeinse Rijk stelde Seneca al vast dat vrouwen de mannen achternagingen in (liederlijk) gedrag en eetgewoonten met als gevolg dat ze vaker jicht kregen, aldus Richard Johnson in het *New England Journal of Medicine*.¹ Jicht blijkt net als andere, met name cardiovasculaire aandoeningen een mondiale verspreiding te krijgen met de introductie van het westerse dieet. Hij schreef een commentaar bij een groot prospectief cohortonderzoek bij ruim 47.000 mannen naar de

relatie tussen dieetfactoren en jicht.² De onderzoekers wilden weten welke purinebevattende voeding nu het meest bijdraagt aan een verhoogd risico op jicht. Ook wilden ze weten of de inname van zuivelproducten echt een beschermende werking heeft zoals al in de zeventiende eeuw werd aangenomen. Ze volgden 12 jaar lang 47.000 mannen die niet eerder een jichtaanval hadden doorgemaakt en brachten hun voedingsgewoonten gedetailleerd in kaart. Ruim 1200 mannen rap-

porteerden één of meer jichtaanvallen, waarvan in 730 gevallen de diagnose bevestigd kon worden. De kans op jicht nam toe met de inname van vlees en vis met veel purine, (relatief risico respectievelijk 1,41 en 1,51) maar niet met de inname van purinerijke groenten. Ook was er geen relatie tussen het optreden van jicht en het totale proteïnegehalte van de voeding. Zuivelproducten, vooral de magere varianten, hadden een beschermende werking (relatief risico 0,56). De onderzoekers corrigeerden voor alcoholgebruik en andere bekende risicofactoren. Elke extra dagelijkse portie vlees deed het risico met 21% stijgen, en elke wekelijkse extra portie vis leverde een stijging van 7% op. Omdat de incidentie nog steeds erg laag ligt, is dát allemaal niet zo dramatisch, maar helaas hebben ondanks de waarschuwingen van Seneca ook deze onderzoekers vrouwen buiten beschouwing gelaten. (HH)

Foto: Koen Verhijden/Hollandse Hoogte

1 Johnson RJ, et al. Uric acid and diet- insights into the epidemic of cardiovascular disease. *N Eng J Med* 2004;350:1071-3.

2 Choi HK, et al. Purine-rich foods, dairy and protein intake, and the risk of gout in men. *N Eng J Med* 2004;350:1093-103.